

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-63>

УДК 649.9

ГОТЕЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО КРАЇН АЗІЇ ТА БЛИЗЬКОГО СХОДУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

HOTEL INDUSTRY IN ASIA AND THE MIDDLE EAST: CURRENT STATUS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Сологуб Юрій Івановичкандидат географічних наук, доцент,
Національний університет харчових технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6965-5887>**Безпала Ольга Василівна**кандидат географічних наук, доцент,
Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування
України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6129-9320>**Харченко Олена Миколаївна**кандидат географічних наук, доцент,
Національний університет харчових технологій
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5017-324X>**Solohub Yurii, Kharchenko Olena**

National University of Food Technologies

Bezpala OlhaSeparated subdivision of National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
«Nizhyn Agrotechnical Institute»

Стаття присвячена аналізу сучасного стану та подальших шляхів розвитку готельного господарства країн Азії та Близького Сходу. Готелі країн Азії та Близького Сходу цілком вписуються в глобальну туристичну систему. У готелях представлених регіонів сервіс і комфорт орієнтований в першу чергу на західного туриста. Ряд засобів розміщення все ще зберігають в тій чи іншій мірі свої національні особливості. Такі готельні підприємства все частіше стають музеями, або переходять в категорію засобів розміщення екстра класу. Спираючись на значну кількість проєктів готельних підприємств, що знаходяться на стадії розробки та тенденцію до зростання розміру ринку та заповнюваності, перспективи готельної індустрії Азії та Близького Сходу в найближчі роки – це зростання. За останнє десятиліття готельна індустрія в країнах Азії та Близького Сходу постійно зростала в розмірах і доходах. Індустрія пропонує широкий вибір варіантів розміщення, від бюджетних готелів до розкішних курортів.

Ключові слова: готельне господарство, стан, перспективи, Азія, Близький Схід.

The article is devoted to the analysis of the current state and further development paths of the hotel industry in Asia and the Middle East. Hotels in Asia and the Middle East fit perfectly into the global tourism system. In the hotels of the presented regions, service and comfort are primarily focused on Western tourists. A number of accommodation facilities still retain their national characteristics to one degree or another. Such hotel enterprises are increasingly becoming museums or moving into the category of extra-class accommodation facilities. Based on the significant number of hotel enterprise projects under development and the trend towards an increase in market size and occupancy, the prospects for the hotel industry in Asia and the Middle East in the coming years are growth. Over the past decade, the hotel industry in Asia and the Middle East has been constantly growing in size and revenue. The industry offers a wide range of accommodation options, from budget hotels to luxury resorts. In addition to revenues, the globalization of regional hotels has also had a positive impact on establishing a positive consumer reputation in the global accommodation market, which significantly strengthens the region's position in terms of the development of the tourism sector as a whole. The hospitality industry is one of the first industries to open up to

ТУРИЗМ

foreign investment in the region. In particular, due to the growing interest in outbound tourism in China, Chinese hotels have rapidly expanded to popular holiday destinations such as Southeast Asia and Europe. Along with the prevalence of smart devices and digital payments, the online hotel booking business in China, Japan, and the UAE has flourished in the past decade. The online short-term rental business is also gaining momentum. Compared with traditional hotel services, short-term rentals offer guests more flexibility and the opportunity to interact with locals. UAE, China, Japan – hotels in these countries are in roughly equal demand among both business travelers and ordinary tourists. Turkey, Thailand, Malaysia, Indonesia are more likely to be beach holiday regions.

Keywords: hotel industry, state, prospects, Asia, Middle East.

Постановка проблеми. За оцінками експертів, азіатський та близькосхідний готельні ринки зберігають свій бурхливий ріст. Готелі даних регіонів являють собою один з найсильніших контрастів у туристичному світі. Можна знайти держави з високорозвиненою готельною індустрією (ОАЕ, Японія), і країни, де навіть прості готелі – нечастий випадок (Бангладеш). Проте, в регіонах залишається все менше «білих» плям. Готельні корпорації прагнуть створювати нові готелі в державах, які до цього не рахувалися туристськими.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розвитку готельного господарства присвячені наукові дослідження багатьох вітчизняних науковців. Так, Влодарчик Т. В., Костинець Ю. В., Ольшанська О. В., Розметова О. Г., Шевченко О. О. [2; 3] присвятили свої наукові роботи розгляду теоретичних та практичних основ організації та ведення готельного бізнесу. Широко розкрили питання менеджменту готельного бізнесу, якості обслуговування та організації управління в рамках діяльності підприємств індустрії гостинності. Зокрема, Розметова О. Г. [3] наголошує на тому, що в сучасних реаліях розбудови світової економіки значення сервісного сектору стрімко зростає. Сервісне обслуговування зосереджене на задоволенні соціальних потреб людини, що співзвучно з актуальними стратегіями соціалізації засобів розміщення на глобальному ринку готельних послуг.

Костинець Ю. В., Ольшанська О. В. [2] дотримуються думки що індустрія гостинності зазнала кардинальних трансформацій протягом останніх років і усвідомлення ключових трендів у цій царині відіграватиме вирішальну роль для забезпечення довгострокової конкурентоздатності профільних підприємств.

Високий рівень конкурентоспроможності готельної індустрії Азії відзначають у своїх працях Арабаджийський О. І., Басюк Д. І., Мостенська Т. Л. та Руднєва М. Г. [1] На переконання дослідників, це вказує на процес становлення національних готельних мереж в державах регіону та розширення присутності світових готельних брендів. Окрему увагу

приділяють стрімкому розвитку послуг розміщення Китаю, що відбувся на тлі загального макроекономічного піднесення, значної інвестиційної підтримки, підвищення потреби в готельному розміщенні, збільшення споживання серед населення та зростання внутрішніх і міжнародних туристичних потоків у країні.

На актуальності розгляду можливостей готельних мереж національного та світового рівнів у глобальній індустрії гостинності з урахуванням їх сучасних особливостей форм та методів управління наголошував Самойленко А. О. [4]

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Готелі відіграють важливу роль у житті багатьох подорожуючих починаючи від розкішних та завершуючи бюджетними. Поряд з трендовими варіантами розміщення, як-от Airbnb, готелі все ще залишаються величезним бізнесом у всьому світі. Ринок готельної та курортної індустрії досяг капіталізації у 1,5 трильйона доларів США, демонструючи поступове щорічне зростання. Глобальні показники заповнюваності готелів також зросли протягом останніх років, повертаючись до рівня до пандемії. У 2024 році кількість готелів у всьому світі, які вже були на стадії будівництва, становила близько 6,2 тис. Проте деякі регіони, за прогнозами, зазнають більшого зростання, ніж інші. Найбільшою кількістю готельних номерів у розробці станом на 2024 рік був Китай, що зумовлює актуальність розгляду відповідних ринків сфери розміщення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Здійснити аналіз сучасного стану та подальших шляхів розвитку готельного господарства країн Азії та Близького Сходу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Значним потенціалом для подальшого соціально-економічного розвитку в Азії володіє Китай. Швидке економічне зростання та вдосконалення якості готельних послуг зумовило інвестування у сектор гостинності великими транснаціональними готельними корпораціями. З урахуванням низької середньої платоспроможності туристів, великі

компанії, зокрема «Accor», «Carlson», «Six Continents» і «Hyatt» сьогодні освоюють ринок торгових марок середнього класу і в перспективі планують розвинути мережу готелів вищого класу. Привабливим напрямком для великих транснаціональних корпорацій в освоєнні Азіатсько-Тихоокеанського регіону є укладання партнерських союзів із великими місцевими операторами, зокрема «Asia Pacific», «Mandarin Oriental Hotel Group», «Shangri-La» та ін.

Загалом, світові готельні мережі, починаючи з 2017 року, продовжують нарощувати свої можливості, кількість готелів у світі та номерний фонд зростають, що також відбивається на тенденціях розвитку сфери розміщення Китаю [4]. Освоєння ринку готельних послуг Китаю пов'язується з корпорацією «Six Continents». Активно здійснюють пошук варіантів купівлі готелів або укладання партнерських угод корпорації «Starwood» та «Marriot». Зараз на китайському ринку представлені усі світові гранди готельного бізнесу – Hilton, Intercontinental, Hyatt, тільки мережа Marriot International налічує понад 140 підприємств. Найбільші китайські готельні ланцюги – Benjing Hotel, Inn Hotel Group, Huazhu Hotel Group, Shanghai Jin Jiang International Hotel Group. Компанія Jin Jiang International із головним офісом у Шанхаї є найбільшою національною готельною групою в Китаї (таблиця 1) [1].

Таблиця 1
Провідні мережеві готельні компанії в Китаї станом на 2023 рік за кількістю готелів

Найменування готельної мережі	Кількість готелів
Jin Jiang International Hotels	12 448
Huazhu Hotels Group	9 394
Home Inn	6 263
Sunmei Group	4 414
Green Tree Inns	4 238
Dongcheng Hotels	2 454
LvYue Group	2 401
Qingzhu Group	1 644
Yibon Group	1 365
Atour Group	1 210
Lingnan Hotel International Management	1 042
Gongsheng Hotel Group	917

Джерело: сформовано на основі [1]

Найширше на ринку засобів розміщення представлені провідні економічні регіони країни, наприклад, такі як Спеціальні адміністративні райони – Макао (Аомень), Гонконг (Сянган).

Так в готелях Макао в 2024 році кількість постояльців зросла на 23,8% порівняно з 2023 роком, у той час як їхня середня тривалість перебування зменшилася. Наприкінці 2024 року 146 готельних закладів, які пропонують послуги з розміщення, надали 43 044 номери, а середня заповненість номерів зросла на 5,6%.

У Південно-Східній Азії низький економічний потенціал та політична нестабільність зумовлюють труднощі у розвитку туристичної та готельної сфери. Проте, реалізація туристичного потенціалу, що пов'язується із природною екзотикою, створення нових фінансових механізмів економічного пожвавлення у найближчі десятиріччя, зумовить активізацію готельної індустрії.

Активний розвиток туристичної сфери, її диверсифікація у ряді країн Близького Сходу, низькі ціни на туристичний продукт зумовлюють високі темпи розвитку готельної індустрії. Актуальним напрямком є диверсифікація галузі із створенням гнучких конкурентних позицій окремих підприємств.

Так, рівень відвідуваності готельних підприємств ОАЕ за 2022 рік показав позитивну динаміку, оскільки кількість прибуттів гостей зросла з 19 млн. у 2021 році до 25 млн. у 2022 році, збільшившись на 31,6%. Загальна кількість ночівель також зросла на 18,2%, збільшившись із 77 млн. у 2021 році до 91 млн. у 2022 році.

У 2022 році сектор розміщення працював на базі 1205 готельних підприємств із загальним номерним фондом у розмірі 204 тис. номерів. Заповненість сектору розміщення зросла до 71%, що свідчить про ефективність цінових стратегій, які використовуються в країні.

Готелі становлять 73,7% засобів розміщення країни, їх кількість сягає 881 закладу, що сумарно надають 168 тис. номерів. П'ятизіркові готелі преміум-класу становлять левову частку в загальній структурі та сумарно можуть запропонувати 73 639 номерів, тоді як чотиризіркові готелі оперують номерним фондом у 57522 номери. Категорія від 3 до 1 зірки забезпечила 37 134 номери, а на апарт готелі припадає 35 653 номери.

Загальний дохід від готельних закладів сягнув 38 млрд. дирхамів ОАЕ у 2022 році, досягнувши зростання на 34,3% порівняно з попереднім роком. Фінансові показники сек-

Таблиця 2

Структура засобів розміщення (Макао)

	Кількість засобів розміщення	Номерний фонд	Кількість гостей (тис.)	
			Q4	2024
Всього	146	43 044	3 541	14 433
Готелі	102	41 837	3 425	14 007
5*	38	24 194	1 712	7 390
4*	19	9 131	852	3 349
3*	20	6 528	623	2 369
2*	25	1 984	238	899
Засоби розміщення категорії економ	44	1 207	116	426

Джерело: сформовано на основі [5]

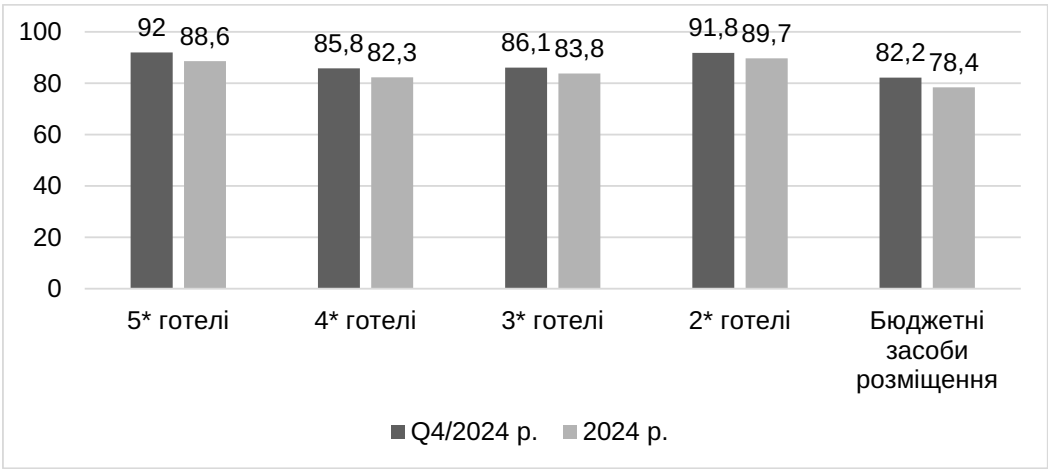

Рис. 1. Середня заповнюваність номерів в готелях Макао (%)

Джерело: сформовано на основі [5]

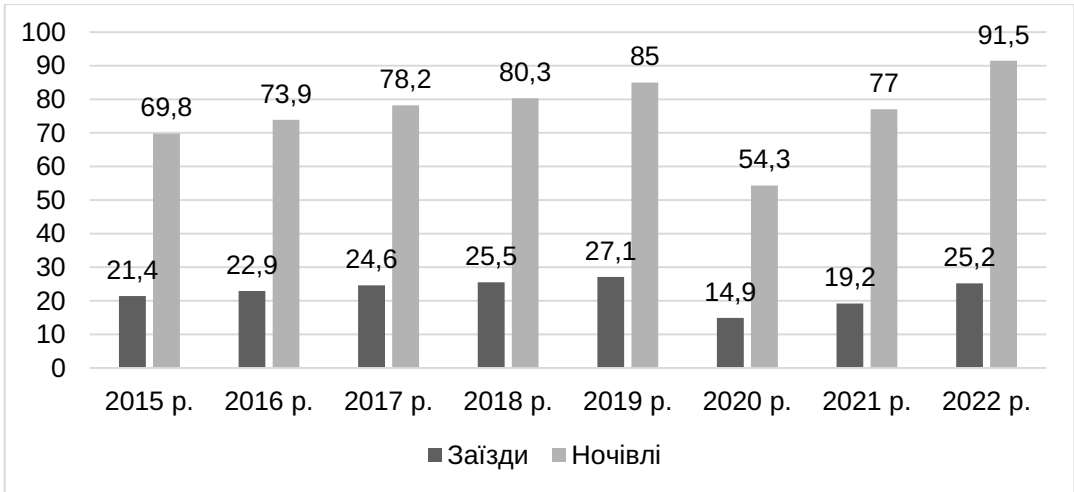

Рис. 2. Кількість заїздів та ночівель в готелях ОАЕ 2015–2022 рр. (млн. гостей)

Джерело: сформовано на основі [6]

тору розміщення підтверджують, гнучкість сфери туризму країни, що сприяє збільшенню внеску туризму у валовий внутрішній продукт держави.

Потужне зростання індустрії розміщення ОАЕ характеризується позитивною тенденцією щодо завантаженості номерів і значним зростанням доходів від готельного бізнесу на тлі все ширшого використання в готельній індустрії інноваційних рішень як технічного так і організаційного плану [2].

Інвестування готельної сфери на Близькому Сході сьогодні здійснюється за рахунок великих американських, європейських та азіатських готельних ланцюгів, зокрема «Six Continents», «Accor», «Starwood» і «Marriot». Серед місцевих регіональних лідерів у готельній сфері, з якими доводиться конкурувати виділяється «Rotana Hotels» (Дубай).

Готелі в ОАЕ – найзручніший і, фактично, єдиний спосіб проживання на курортах країни. Зростаюча популярність ОАЕ стала причиною того, що десятки відомих світових готельних ланцюжків побудували в Еміратах свої готелі.

У країні прийнята традиційна європейська класифікація готелів. Проте на початку 2011 року до звичних п'яти «зірок» додатково введені і нові категорії оцінки готелів: бізнес-готель, пляжний готель, готель в пустелі або готель як культурно-історичне надбання [3].

У Японії немає традиційної для європейців класифікації готелів від однієї до п'яти «зірок». Готелі в країні розрізняють швидше за типом. Готелі країни можна умовно розділити на два типи: готелі західного зразка і готелі східного зразка. Готелі японського зразка, які також називаються «ріокани», – взагалі одні із найстаріших готелів у світі. При цьому готелі Японії типу ріокан – це все ж явище, яке в мегаполісах зустрінеш нечасто. Будь-який готель в Японії, від 2* (Tourist class) до 5* (Deluxe class) – зразок високого рівня сервісу. Класифікація готелів безпосередньо залежить від розміру території, кількості ресторанів і магазинів в них.

Європейські готелі в основному працюють на базі сніданків. Ріокани зазвичай пропонують напівпансіон, кухня в них тільки національна.

Знаменитий мінімалізм – не єдина відмінність, яка характерна для готелів Японії. Сама структура готельного ринку країни повідомляє про несхожість країни на усі інші туристичні держави світу. Так, ті ж ріокани, які, по суті, повторюють недорогі сімейні готелі, частенько виявляються дорожчими за мережеві японські готелі.

Особливістю готелів Японії є різноманіття типів номерів. «Даблі», «твіні», «люкси», «напівлюкси» – це далеко не увесь перелік доступних варіантів проживання.

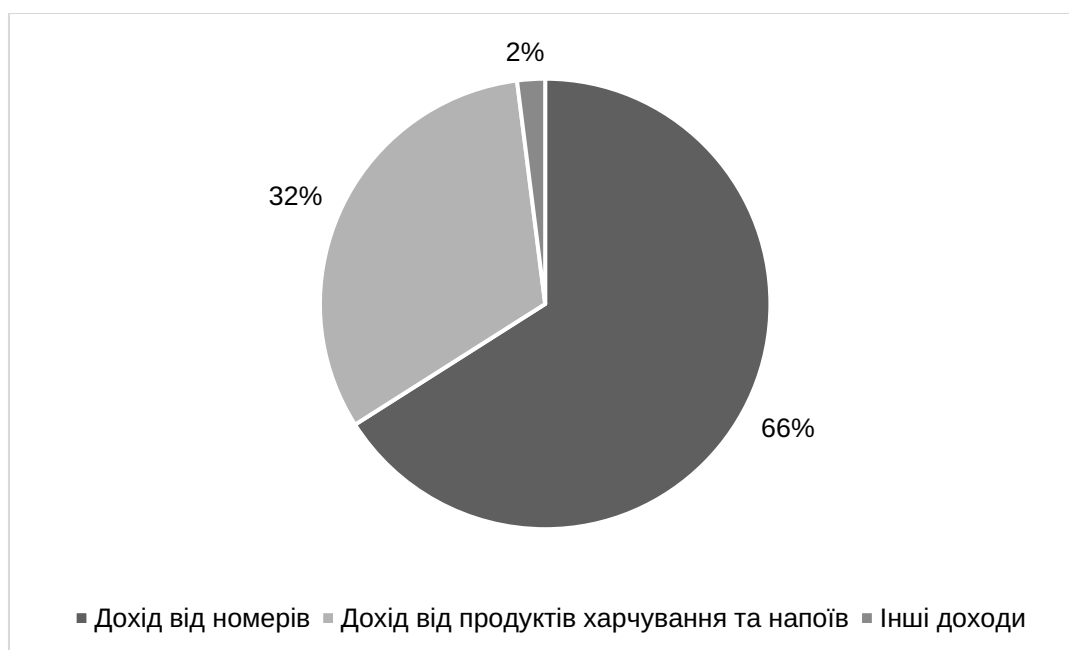

Рис. 3. Структура доходів готельних підприємств ОАЕ у 2022 році

Джерело: сформовано на основі [6]

Таблиця 3

**Загальна кількість ночівель та рівень завантаженості номерів
готельних підприємств Японії (2020–2022 рр.)**

Рік	1) Загальна кількість гостей	2) 50%	3) 50%	Іноземці	2) 50%	3) 50%
2020	331 654 060	157 813 680	173 060 100	20 345 180	14 074 700	6 172 330
2021	317 773 850	143 340 860	173 612 050	4 317 140	1 877 420	2 412 430
2022	450 458 460	225 888 890	222 241 000	16 502 920	10 038 960	6 323 200
Рік	4) Заповненість номерів (%)	Тип розміщення				
		Готелі в японському стилі (Ryokan)	Курортні готелі	Бізнес готелі	Міські готелі	Інші засоби розміщення
2020	34,3	25,0	30,0	42,8	34,1	18,6
2021	34,3	22,8	27,3	44,3	33,6	12,7
2022	46,6	33,1	43,4	56,7	50,1	18,4

1) У тому числі «не повідомляється». 2) Об'єкти, у яких принаймні 50% гостей були «туристами або відвідувачами, орієнтованими на відпочинок». 3) Заклади, в яких менше 50% гостей були «гостями, орієнтованими на огляд визначних пам'яток або відпочинку», але принаймні 50% були «гостями у від'їзді або працювали». 4) Включно з «невідомими» та дешевими ночівлями.

Джерело: сформовано на основі [7]

Таїланд останніми роками перетворився на популярний курорт південно-східної Азії, чому сприяли і великі рекламні кампанії, і – більшою мірою – активна модернізація курортної бази країни. Індустрію гостинності в Таїланді можна умовно розділити на дві великі частини. Першу і найчисленнішу частину складають готельні підприємства з іноземним управлінням. У другій частині зосереджені підприємства із стовідсотково тайським власником і менеджментом. На додаток до цього, готелі із заморським управлінням діляться на дві нерівномірні підгрупи: готелі, що входять до світових готельних ланцюгів; приватні підприємства індустрії гостинності з найманим іноземним менеджментом.

Загалом готелі Таїланду – це висока для Південно-східної Азії якість номерів, широке представництво світових готельних мереж, просторі пляжі і багатий асортимент супутніх готельних сервісів. Готелі країни зазнають гострої конкуренції з боку власників приватної нерухомості. Тому готельний сектор країни вимушений постійно удосконалювати якість послуг. Багато готелів класу 3-4*, пропонують додаткові можливості для насиченого відпочинку.

Найбільш поширеним типом харчування в готелях є розміщення на базі сніданків,

оскільки курорти знаходяться або в містах, або мають добре розвинену туристичну зону.

Туреччина – одна з популярних країн світу на туристичному ринку. На сьогодні турецькі готелі пропонують можливості для відпочинку по найпопулярніших напрямках.

Останніми роками Туреччина зробила значні зусилля із розвитку своєї готельної мережі – з початку XXI століття її номерний фонд практично потроївся. І хоча у більшості випадків місцеві готелі є досить безликими висотними будівлями з типовим плануванням території, в деяких курортних зонах середземноморського узбережжя можна знайти дуже цікаві по дизайну і якості засоби розміщення

У 2023 році пряма зайнятість у туристичному секторі країни зросла на 4,6% порівняно з попереднім роком і досягла 998 тис. працівників. Водночас, частка туристичного сектору в загальній структурі зайнятості населення у 2023 році становила 3,2%.

Основний вид відпочинку в Туреччині – це пляжний. І тут готелі Туреччини упродовж останніх пари десятиріч років активно змагаються один з одним як в рівні сервісу, так і в асортименті додаткових послуг. Для більшості турецьких готелів від 3* і вище такі послуги як шведський стіл, бар з безкоштовними напо-

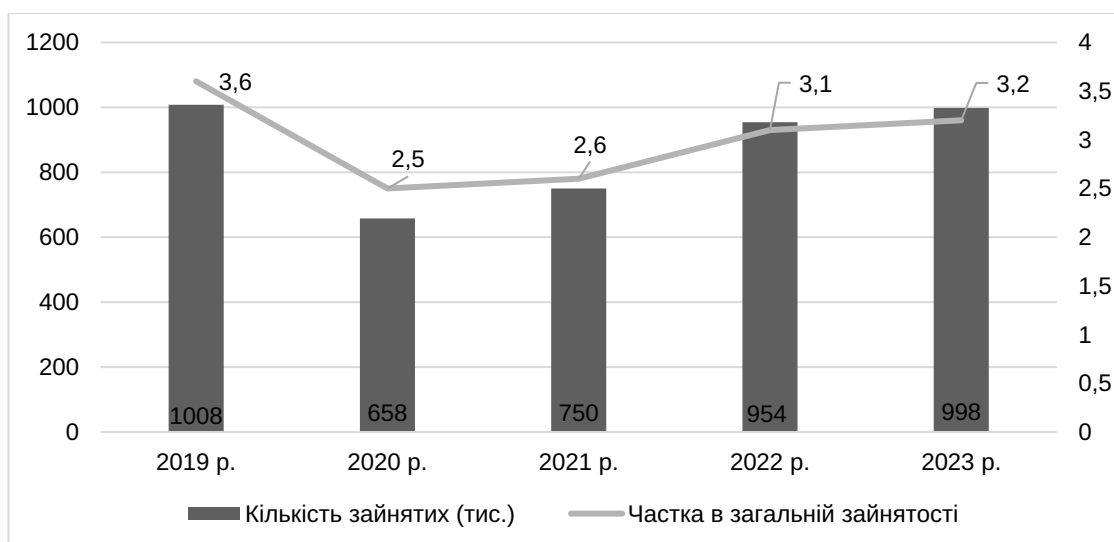

Рис. 4. Кількість осіб, безпосередньо зайнятих у туристичній сфері, та їх частка в загальній зайнятості (Японія 2019–2023 рр.)

Джерело: сформовано на основі [7]

ями і басейн на території готелю вважаються обов'язковими набором, який пропонується будь-якому постояльцеві.

Готелі Туреччини дотримуються традиційної «зоряної» класифікації з чіткими визначеннями необхідних зручностей для кожної категорії. Крім того, в Туреччині є окрема система клубних готелів – так звані Holiday Village. Holiday Village в Туреччині бувають двох типів: – клубні готелі з рівнем сервісу 3-4* та бюджетний варіант розміщення з базовим рівнем послуг.

Висновки. Готелі Азії та країн Близького Сходу – це пишна вітрина усієї туристичної галузі Сходу. Ще півстоліття назад тури в такі країни Азії, як, приміром, В'єтнам або Китай, робили або досвідчені мандрівники,

або урядові делегації. Сьогодні готелі Азії та країн Близького Сходу працюють в усіх нішах сучасної готельної індустрії. Наразі представлені сотні різних закладів розміщення, будь то розкішні готелі Дубая, еко-готелі Індонезії, готелі міжнародних корпорацій в Китаї, клубні готелі у В'єтнамі або ж цілі готельні «села» Гоа чи Таїланду.

Розглянутий готельний ринок характеризується низькою часткою присутності глобальних готельних корпорацій, близько 75% готелів позиціонують на ринку як незалежні підприємства. Найбільшими корпораціями, присутність яких помітна у регіоні є «Six Continents», «Marriot», «Accor», «Starwood», що володіють тільки 8-12 % загальної кількості номерів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Басюк, Д. І., Мостенська, Т. Л., Руднева, М. Г., & Арабаджийський, О. І. (2021). Стан і перспективи розвитку готельної індустрії Китайської Народної Республіки. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*, 1(2), 14–20. <https://doi.org/10.36477/tourismhospcee-2-2>.
2. Ольшанська О. В., Костинець Ю. В., Шевченко О. О. Сучасні світові тенденції розвитку ринку готельних послуг. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2020. № 1. С. 149–150.
3. Розметова О. Г., Мостенська Т. Л., Влодарчик Т.В. Організація готельного господарства: підручник. Кам'янець-Подільський : «Абетка» – ФОП Сисин О. В., 2014. 432 с.
4. Самойленко А.О. Готельні мережі у глобальній індустрії гостинності. *Світове господарство і міжнародні економічні відносини*. 2021. № 60. С. 21–24.
5. Служба статистики та перепису населення спеціального адміністративного регіону уряду Макао: веб-сайт. URL: <https://www.dsec.gov.mo> (дата звернення: 10.03.2025).
6. Федеральний центр конкурентоспроможності та статистики ОАЕ: веб-сайт. URL: <https://fcsc.gov.ae> (дата звернення: 10.03.2025).
7. Бюро статистики Японії: веб-сайт. URL: <https://www.stat.go.jp> (дата звернення: 11.03.2025).

REFERENCES:

1. Basyuk, D., Mostenska, T., Rudneva, M., & Arabadzhysky, O. (2021). Stan i perspektyvy rozvytku hotel'noyi industriyi Kytays'koyi Narodnoyi Respubliky [Status and prospects for the development of the hotel industry of the People's Republic of China]. *Industriya turyzmu i hostynnosti v Tsentral'niy ta Skhidniy Yevropi*, no. 1(2), 14–20. <https://doi.org/10.36477/tourismhospcee-2-2>.
2. Olshanska O. V., Kostynets Yu. V., Shevchenko O. O. (2020) Suchasni svitovi tendentsiyi rozvytku rynku hotelnykh posluh [Modern world trends in the development of the hotel services market]. *Visnyk Kyivskoho natsional'noho universytetu tekhnolohiy ta dyzaynu*, no. 1, pp. 149–150.
3. Rozmetova O. G., Mostenska T. L., Vlodarchyk T. V. (2014) *Orhanizatsiya hotelnoho hospodarstva: pidruchnyk* [Organization of the hotel industry: a textbook]. Kamyanets-Podilskyy : «Abetka» – FOP Sysyn O. V., 432 p. (in Ukrainian).
4. Samoilenko A. O. (2021) Hotelni merezhi u hlobalniy industriyi hostynnosti [Hotel chains in the global hospitality industry]. *Svitove hospodarstvo i mizhnarodni ekonomichni vidnosyny*, no. 60, pp. 21–24.
5. Sluzhba statystyky ta perepysu naselennya spetsial'noho administratyvnoho rehionu uryadu Makao [Government of Macao Special Administrative Region Statistics and Census Service]. Available at: <https://www.dsec.gov.mo> (accessed March 10, 2025).
6. Federal'nyy tsentr konkurentospromozhnosti ta statystyky OAE [UAE Federal Competitiveness and Statistics Centre]. Available at: <https://fcsc.gov.ae> (accessed March 10, 2025).
7. Byuro statystyky Yaponiyi [Statistics Bureau of Japan]. Available at: <https://www.stat.go.jp> (accessed March 11, 2025).